

מוסיקאים יהודים

גוסטב מאהלר

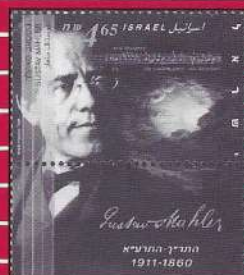
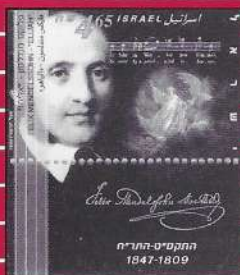
פליקס מנדלסון

JEWISH MUSICIANS

GUSTAV MAHLER

FELIX MENDELSSOHN

530 ■ 4/1996 ■ ניסן התשנ"ו

PHILATELIC SERVICE השירות הבולאי

למד בקונסרטריום עם אנטון ברוקנר. מגיל עשרים צלחה דרכו כמנצח מצויין, והוא פעל בבתי אופרה בערים קסל, פראג, לייפציג, בודפסט והמבורג. ב-1897 נתמנה למנהל האופרה המלכותית של וינה, וכדי להבטיח את משרתו המיר את דתו לקתוליות. בשנים 1898-1901 ניצח גם על התזמורת הפילהרמונית של וינה. את שני המוסדות הביא לרמה שלא נודעה כמוה, לא לפניו ולא אחריו. במרכז הרפרטואר שלו היו האופרות של מוצרט ושל וגנר, וביצועיו מהווים עד היום שיא שמנסים לחקותו. ב-1907 עזב את משרתו בווינה ועבר לניו-יורק, שבה ניצח על בית האופרה מטרופוליטן ועל התזמורת הפילהרמונית. אך גם משם שב מאוכזב לווינה, ובה הלך לעולמו.

לצד עבודתו המאומצת כמנצח וכמנהל אמנותי, היה מחבר את יצירותיו בחודשי הקיץ בהתבודדו בהרים. אף כי עיקר עיסוקו כמנצח היה בשדה האופרה, יצירותיו בעיקרן סימפוניות ושירים. מאהלר חיבר תשע סימפוניות ענק והחל בחיבור העשירית. מחזורי שיריו הידועים: "שירי שוליה נודד", "שירי מות ילדים" ו"שירי ריקרט". יצירתו הידועה ביותר היא "השיר על הארץ", שהיא מעין שילוב של סימפוניה ומחזור שירים. בזמנו נחשבו יצירותיו לנועזות וחדשניות, אף כי זכו להערכת הקהל. בעשורים האחרונים יש התעניינות גוברת ביצירותיו, והן זוכות לביצועים בכל הבמות הסימפוניות בעולם כולו ולהקלטות אין ספור.

ד"ר אבנר בהט

פליקס מנדלסון

בצד ימין של הבול נראה חלק מתחרט של הצייר דורה, ובו תיאור עלייתו של אליהו לשמים במרכבת אש. מעל התחרט נראה קטע תווים מתוך האורטוריה "אליהו", אופוס 70. טקסט מתוך ספר מלכים. מקהלה מעורבת וסולנים. הציטטה - מתוך פרק 38 של היצירה, אחד מפרקי הסיום. הטקסט מתאר את עלייתו של אליהו השמימה במרכבת אש. היצירה הושלמה ב-1846. (פרטיטורה).

גוסטב מאהלר

בתחרט - תיאור של יצירת האור. קטע התווים מתוך הסימפוניה מס' 2 בדדמינו. 5 פרקים. לתזמורת גדולה, סופראן ואלט סולו ומקהלה מעורבת. הציטטה לקוחה מתוך "Urlicht", לקראת הסיום, ומושרת עלידי אלט סולו. הטקסט - "קרן הפלאים של הנער". היצירה הושלמה ב-1894. (פרטיטורה).

פליקס מנדלסון וגוסטב מאהלר

שניהם ילידי המאה התשע-עשרה - האחד בן המחצית הראשונה של המאה, והאחר בן מחציתה השנייה. שניהם יהודים מתבוללים, שתרומתם לתרבות הגרמנית ניכרת ביותר. שניהם המירו את דתם לנצרות, האחד על-ידי אביו, והאחר לצורך קידומו. עם זאת, שניהם יהודים מאוד בנשמתם ויש השומעים זאת במוסיקה שלהם.

פליקס מנדלסון התקס"ט-התר"ח 1809-1847. נולד בהמבורג למשפחת הבנקאי אברהם מנדלסון, בנו של הפילוסוף משה מנדלסון. אביו הטבילו לנצרות עם לידתו והוסיף לו את השם ברתולדי, שם שמנדלסון עצמו לא אהב ונמנע מלהשתמש בו. הוא ואחותו פאני, הבוגרת ממנו במעט, אף היא מוסיקאית מוכשרת ביותר, גדלו בבית עשיר ותרבותי מאוד, שהעניק להם את החינוך הטוב ביותר. בבית ביקרו מיטב האמנים של התקופה, וכשרונות הילדים זכו לעידוד.

מנדלסון היה ילד פלא, שכן מגיל צעיר ביותר הפליא את כל שומעיו במגוון כשרונותיו: פסנתרן, מנצח, מלחין, זמר, וגם שחקן וצייר. בהיותו בן 16 חיבר את הפתיחה למחזהו של שקספיר "חלום ליל קיץ", יצירה שהיא קלאסיקה עד היום. חייו הקצרים בהמשך הם מסכת רצופה של עשייה ויצירה. מנדלסון הרבה לנסוע באירופה, בעיקר באיטליה ובאנגליה, שאימצה אותו אל חיקה בהתלהבות והזמינה אותו שוב ושוב להופיע כמנצח, פסנתרן ומלחין. יצירותיו הן ממיטב היצירות של המאה ה-19, ובולט בהן גם המרכיב היהודי: פרקי תהלים למקהלה והאורטוריה "אליהו", יצירתו הגדולה ביותר, שהייתה יצירתו האחרונה. מנדלסון תרם גם לחיי המוסיקה של גרמניה בארגון פסטיבלים של מוסיקה בערים שונות, ובעיקר בהפיכתה של העיר לייפציג למרכז מוסיקלי חשוב - בה ייסד את תזמורת הגוגנהאוס, ובה הקים וניהל את הקונסרטריום. מנדלסון נפטר בגיל צעיר - בן שלושים ושמונה היה במותו. עם עלות הנאצים לשלטון הוחרמה המוסיקה של מנדלסון ופסלו נותץ. בשנים האחרונות חוזרת העיר לייפציג ומעניקה לו את הכבוד הראוי לו.

גוסטב מאהלר התר"ך-התרע"א 1860-1911. נולד בקלישט, בוהמיה, למשפחה יהודית מהמעמד הבינוני, ובהיותו בן חמש-עשרה נשלח ללמוד מוסיקה בווינה, בה

Felix Mendelssohn and Gustav Mahler

Both of these fine composers lived and worked in the 19th century - one in the first half of the century, and the other in the second half. Both were assimilated Jews, who contributed greatly to German culture. They both converted to Christianity, one through his father, and the other to promote his career. However, each of them remained very Jewish in their souls, and there are those who claim that this can be heard in their music.

Felix Mendelssohn (1809 - 1847), Born in Hamburg to the banker Avraham Mendelssohn, who was son of the philosopher Moses Mendelssohn. His father baptized him as a Christian when he was born, and gave him the name Bartholdy, a name Mendelssohn himself never liked and avoided using. He and his sister Fanny, who was a little older than himself, and an extremely accomplished musician herself, grew up in a wealthy, culturally rich home, where they received an excellent education. The most accomplished artists of the time visited their home regularly, and the childrens' talents were much encouraged.

Mendelssohn was an amazingly talented child, who from an early age astounded his audiences with his versatility. He was a gifted pianist, conductor, composer and singer, as well as an actor and painter. When he was 16 years old, he composed the overture to Shakespeare's *A Midsummer Night's Dream*, a work considered a classic today. His relatively short life represents a continuum of fruitfulness and creativity. Mendelssohn frequently travelled to Europe, particularly Italy and England. The British gladly adopted him, and continually invited him to appear as a pianist, conductor and composer. His works, considered among the finest of the 19th century, include an obviously Jewish element: passages from the *Book of Psalms* for choir and the oratorio *Elijah*, his most impressive and last work. Mendelssohn contributed to the cultural life in Germany by organizing music festivals in various cities. He is also credited with turning Leipzig into an important music centre. It was here that he set up the Gewandhaus Orchestra, and founded and presided over the conservatory. Mendelssohn died at the young age of 38. When the Nazis came to power, his music was banned, and his statue was destroyed. Leipzig has recently decided to grant Mendelssohn the honour he rightfully deserves.

Gustav Mahler (1860 - 1911) Born in Kalischt, Bohemia to a middle class Jewish family. At the age of 15 he was sent to Vienna to study music at the conservatory with Anton Bruckner. He was renowned as an outstanding conductor from the age of 20, and he worked in opera houses in Kassell, Prague, Leipzig, Budapest and Hamburg. In 1897 he was appointed director of the Vienna Royal Opera, and in order to ensure the position, he converted to Catholicism. From 1898 to 1901 he conducted the Vienna Philharmonic Orchestra.

He raised both of these institutions to heights unknown both prior to his era and afterwards. His repertoire centred around the operas of Wagner and Mozart, and

his performances are considered worthy of emulation to this day. In 1907 he left his position in Vienna and moved to New York, where he served as conductor for the Metropolitan Opera and the Philharmonic Orchestra. He left New York disillusioned, and returned to Vienna, where he passed away.

In addition to his heavy schedule as conductor and art director, Mahler composed music during the summer months he spent on his own in the mountains. While he conducted operas, most of the pieces he wrote were symphonies and songs. Mahler composed nine full symphonies, and had begun a tenth. His famous song collections include: *Songs of a Wandering Apprentice*, *Songs on the Death of Children*, and *The Ruckert Songs*. His most famous composition *Song of the Earth* is a unique synthesis of symphony and song. When first performed, the works were considered innovative and daring, though they were well received by the public. Interest in his works has increased in recent decades, and they are currently performed in symphony halls the world over, and are recorded by a number of orchestras.

DR. AVNER BAHAT

Felix Mendelssohn

Pictured on the right-hand side of the stamp is a section of an engraving by the painter Durer portraying the Prophet Elijah's ascent to heaven in a chariot of fire. Appearing above the engraving is an excerpt from the score of the "Elijah" oratorio, opus 70, number 38. The text of the oratorio is taken from the Book of Kings and describes Elijah's ascent to heaven. For mixed voice choir and soloists. The composition was completed in 1846.

Gustav Mahler

The section of the engraving describes the creation of the Primordial Light. The score segment is from Symphony No. 2 in C minor ("Resurrection Symphony"), the end of the fourth movement - "Urlicht". The text is taken from "Des Knaben Wunderhorn" ("The Youth's Magic Horn"). For a large orchestra, soprano and alto solo and mixed voice choir. The composition was completed in 1894.

JEWISH MUSICIANS

ISSUE: April 1996
Designers: N. & M. Eshel
Size: 40 mm x 25.7 mm
Plate nos: 269, 270
Sheets of 15 stamps, Tabs: 5
Printers: E. Lewin-Epstein Ltd.
Method of printing: Offset

MUSICIENS JUIFS

Emission: Avril 1996
Dessinateurs: N. & M. Eshel
Format: 40 mm x 25.7 mm
No de planches: 269, 270
Feuilles de 15 timbres, Bandelettes: 5
Imprimerie: E. Lewin-Epstein Ltd.
Mode d'impression: Offset

MUSICOS JUDIOS

Emission: Abril de 1996
Dibujantes: N. & M. Eshel
Tamaño: 40 mm x 25.7 mm
No de plancha: 269, 270
Pliegos de 15 sellos, Bandeletes: 5
Imprenta: E. Lewin-Epstein Ltd.
Sistema de impresion: Offset

השירות הבולאי - טל. 03-5123933

שדרות ירושלים 12, תל-אביב-יפו 68021

The Philatelic Service - Tel. (972) 03-5123933
12 Sderot Yerushalayim, 68021, Tel-Aviv-Yafo

תזממת ארוע להופעת הבול
SPECIAL CANCELLATION

